

Winter 2015

PsittaScene

EXTRA BIJLAGE BENELUX

Van het bureau van....

Het is winters weer in Engeland, daarom voelde een VIP-bezoeker uit Brazilië de kou toen hij ons onlangs bezocht op het hoofdkwartier van de World Parrot Trust.

André Saidenberg is een dierenarts die de WPT vertegenwoordigt in Brazilië. We vonden een groot aantal interessante papegaaienonderwerpen om over te praten waaronder nieuwe ideeën over behandelingen tegen wormen, nestboxontwerpen en zijn eigen huisdiervogels. Zijn meer officiële praatjes gingen over projecten in Zuid-Amerika, waaronder het werken met de wijnborst- en de Müller amazones.

En amazones hebben nu onze aandacht, omdat ze de focus zijn van onze campagne. Ik heb het geluk gehad om bij dageraad een boom vol met dubbele geelkop amazones te zien en te horen in de binnenlanden van Brazilië en het is een prachtig gezicht. Het geluid is ook behoorlijk verbazingwekkend, een vrolijk geroep en gekwetter samen terwijl ze de dag begroeten. Maar tweederde van deze groep papegaaien is bedreigd door stropen van de kuikens voor de handel, vernietiging van hun habitats, vervolging als oogstpest en natuurlijke weeromstandigheden die catastrofale gevolgen kunnen hebben, vooral op eilandpopulaties. Ik heb gehoord over een paar lopende projecten waaronder herstel van habitat, educatieve campagnes, redden, rehabilitatie en herintroductie van in beslaggenomen vogels. De eisen van elke soort en elke vogel worden geëvalueerd voordat er actie wordt ondernomen. Dat soort zorgvuldige aandacht is evident in een project dat we ondersteunen voor de Puertoricaanse amazone, die je zult tegenkomen in dit nummer. Om het werk aan de gang te krijgen hebben we je hulp nodig, dus kijk op www.parrots.org/amazons om meer te weten te komen over onze campagne en steun ons.

Als aanvulling op de ondertitel het groen van de amazones hebben we tevens een update over de grijzeroodstaart- en Timneh papegaaien in Afrika en de kleurenpracht van de geelvleugel ara's in Honduras plus de soldaten ara's in Argentinië waarbij we kennis nemen van hun reizen om weer te verwilderen.

Het bezoek van André belichtte het scala van talenten die een generatie van wetenschappers naar de WPT brengt, bewijzen verzamelen om de bedreigingen die papegaaien het hoofd moeten bieden, het vinden van oplossingen en ze in praktijk proberen te brengen. We hebben tevens een paar verbazingwekkende supporters die donaties samenvoegen om de amazonepapegaaien te beschermen. Dit betekent dat zelfs als je maar een klein bedrag kunt geven het een groot effect kan hebben en we kunnen doorgaan de vogels te helpen die zo mooi zijn om te zien in hun natuurlijke habitat en vaak fijn gezelschap in onze huizen.

Alison Hayles, WPT-voorzitter

Verborgen levens:

Een intieme blik in het gedrag van de nestelende Puertoricaanse amazones

Door Brian Ramos Güivas

Ik ging voor het eerst werken met de Puertoricaanse amazone in december 1999. Op dat moment was de wereld in de greep van de angst dat het jaar 2000, een mogelijke enorme catastrofe teweeg zou brengen als de computers zouden ophouden te werken op 1 januari 2000. Gelukkig werden deze angsten geen werkelijkheid.

Een zelfde verhaal kan worden verteld over de Puertoricaanse amazone. Deze papegaai leek op de afgrond van verdwijnen te staan, waarbij elke natuurlijke ramp het voor altijd van de aardbodem zou kunnen laten verdwijnen. Gelukkig is dit ook niet gebeurd en lijkt nu ieder nog minder. Mijn 16 jaar werk met de vogels, echter, heeft me geleerd dat we veel te weten moeten komen over deze geliefde charismatische vogels en meer werk te gaan voordat we er zeker van kunnen zijn dat onheil hun nooit zal treffen.

De “bijna-verdwijning” van een eilandpapegaai

Puerto Rico, het kleinste eiland van de grote Antillen in het Caribisch gebied, is het thuis van de zeldzame Puertoricaanse amazone *Amazona vittata*, of Iguaca zoals de eilanders hem liefdevol noemen, naar het geluid wat ze maken als ze wegvliegen. Begin 1900 begonnen de Puertoricaanse amazones, de enige inheemse, nog levende papegaai in een gebied van de USA, te verdwijnen uit verschillende locaties op het eiland.

Toen pogingen in 1946 werden gestart om ze te redden, was de enige overgebleven populatie gevestigd in het natte bos van Puerto Rico (beter bekend als El Yunque). In 1967 stond de Puertoricaanse amazone genoteerd als bedreigde soort, en in 1973, zette de United States Fish and Wildlife Service (USFWS) een programma voor kweek in gevangenschap op. Sinds het begin van het programma is het belangrijkste probleem geweest het afwezig zijn van nakweek van broedparen in het wild.

Voortdurend mislukken werden toegeschreven aan externe factoren zoals predatie en verlies van nestholtes veroorzaakt door competitie met andere nestholtenbroeders zoals de witoogspotlijster *Margorops fucatus*. Honingbijen *Apis mellifera* wedijveren ook voor nesten, en ratten wedijveren niet alleen voor nestholtes, maar consumeren ook vraatzuchtig eieren en zelfs jonge kuikens. Kuikens en uitvliegers kunnen ook het slachtoffer worden van de horzelparasiet *Philornis pici* en een heel veel regenval. Haviken *Buteo jamaicensis* vallen regelmatig volwassen vogels aan, en als er een verloren gaat is er een grote kans op het mislukken van een nest. Menselijke verstoring vlakbij nestsites wordt ook in verband gebracht met mislukken van nestpogingen.

Ondanks de invloed van deze externe factoren, zijn er tot op heden geen gegevens bekend over gedragsfactoren die in het nest voorkomen die effect hebben op nakweek. Natuurrampen en epidemische ziekten kunnen leiden tot uitsterven van kleine populaties.

Om het volledige uitsterven van in het wild levende Puertoricaanse amazones te vermijden, werd op 19 november 2006, het Rio Abajo Commonwealth (bekend als Rio Abajo) het nieuwe thuis voor 22 vrij levende vogels in noordelijk midden van Puerto Rico. In Abajo wordt het werk geleid door het Puerto Rico Department of Natural and Environmental Resources. Er zijn nu twee wilde populaties die nog steeds worden gesteund door vrijgelaten, met de hand grootgebrachte, vogels van twee groepen die in elk bos worden gehouden.

Totnogtoe hebben wetenschappers zich vooral gericht op externe factoren die effect hebben op het overleven van papegaaien en nakweek succes, zoals hiervoor beschreven. Deze toevallige factoren werden bestudeerd zonder te kijken naar de problemen van wilde populaties om hun aantallen te vermeerderen. Vanuit mijn waarnemingen van deze papegaaien de afgelopen 16 jaar kwam ik te weten dat er gedragsfactoren zijn die de ontwikkeling van de kuikens raken, vanaf het uitkomen tot aan hun onafhankelijkheid van hun ouders.

Dubbelouderschap zorg is normaal onder monogame vogelsoorten zoals de Puertoricaanse amazone. Zulk gedrag is een voordeel als bronnen beperkt zijn. Bij vogels bevordert voedingspatronen door ouders de incubatie stabiliteit, gezondheid en overleven van de kuikens.

Dit zijn een paar van de belangrijkste onderwerpen bij Puertoricaanse amazoneparen in gevangenschap en in het wild. We hebben nu de technologie beschikbaar om eindelijk een nauwkeurigere kijk te nemen op factoren binnen het nest die effect hebben op het overleven en de reproductie van de Puertoricaanse amazone, die ons zal helpen de wilde populaties zelf in hun levensonderhoud te laten voorzien.

Leven aan de binnenkant

Videocontrole begon eind 1990 in de oude volière in El Yunque. Deze camera's namen de activiteiten van wat er gebeurde in de broedkooien op, maar niet de activiteiten in de nesten. Pas in 2000 werd er begonnen met controle binnenin het nest bij de wilde populaties in El Yunque. Deze camera's maakten het monitoren van nesten in gevangenschap ook mogelijk. Biologen kunnen nu gedrag observeren in het nest zonder de broedende pop te storen. Ze kunnen nestcontrole coördineren om zodoende met meer effect de staat van de eieren en kuikens te verifiëren. De managers van de wilde populatie in Rio Abajo hebben eveneens deze technologie geïnstalleerd sinds 2006, maar nog niet bij de Rio Abajo gevangen populatie.

Papegaaien zijn niet cameraschuw. Ik heb gezien dat succesvolle wilde paren in Rio Abajo actief zijn in hun nesten zelfs met de camera erin.

Het feit dat de camera's werken met infrarood licht voorkomt waarschijnlijk dat de papegaaien ze zien als ze aan zijn. Deze paren gaan gewoon verder: het verzorgen van hun nest, zorgvuldig schoonmaken als een team werksters en ze doen het onophoudelijk!

Het meest interessante gedrag komt voor als ze de kuikens voeren. Normaal gaan de ouders allebei het nest in. Als de kuikens voelen dat de ouders het nest inkomen, worden ze wakker, terwijl ze hun kopje onhandig bewegen. In nesten met drie kuikens geven de kuikens hun ouders nauwelijks de gelegenheid om het nest helemaal in te komen, omdat ze dan zo opgewonden worden. Soms beginnen de ouders met voeren als ze aan de draad hangen die aan de binnenkant van het kunstmatige broedblok hangt. Elke ouder voert totdat ze er zeker van zijn dat het kuiken voldaan is. Enige tijd na het beëindigen van het voeren van de kuikens keren de ouders terug naar het bos voor meer eten.

Het voeren van drie hongerige monden voor meer dan vier maanden, drie keer per dag is een kolossale taak. Hoe moeilijk zou deze taak zijn als de mannen niet meehielpen met voeren? Zou het mogelijk zijn voor één ouder om meer dan één kuiken groot te brengen? Gedragen deze ouders zich anders in gevangenschap dan in het wild? Kan een enkele ouder in gevangenschap twee kuikens of meer grootbrengen? Heeft het voerschema bij allebei de ouders invloed op het overleven van hun kuikens? Dit zijn een paar van de vragen die ik van plan ben te beantwoorden met mijn onderzoek.

Een betere methode

We maken gebruik van technieken met weinig inbreuk die het gedrag garanderen van natuurlijk ouderschap om het broedgedrag van de Puertoricaanse amazone beter te leren begrijpen. De mogelijkheid van systemen op afstand maakt opnamen van voeren en ander gedrag in de nestholte mogelijk, iets wat niet mogelijk was in het verleden. Alle wilde zowel als gevangenschapsnesten in El Yunque National Forest worden tegenwoordig gevolgd met videocamera's. Bij de gevangenschapspopulatie zijn camera's geplaatst zowel in als buiten het nest, die 24 uur opnemen. We gebruiken opnameapparatuur op afstand om het oudergedrag bij alle actieve nesten in El Yunque te documenteren en te verwerken.

In 2015 konden we met behulp van de World Parrot Trust meer apparatuur aanschaffen om 10 van de 13 broedparen van de wilde populatie in Rio Abajo op te nemen. Naar aanleiding van de video-opnames, tel ik

het aantal keren dat de ouders de kuikens voeren. Ik streef ernaar om gegevens te verzamelen van zowel de wilde als de gevangenschap populaties in El Yunque en Rio Abajo. Uiteindelijk wil ik de aantallen voedingen vergelijken met hoeveel kuikens en uitvliegers elk paar produceert aan het eind van het broedseizoen. Deze informatie kunnen managers gebruiken om te weten hoe voederpatronen en ander gedrag gebruikt kunnen worden om hun reproductiesucces te voorspellen, paren opnieuw verparen indien nodig om zodoende de sterfte te minimaliseren onder de kuikens en het overleven van deze kritisch bedreigde soort te verbeteren.

Ik geloof er heilig in dat een beter begrip van het broedgedrag van de soort net zo belangrijk is als het behoud van de habitat bij het werk om wilde populaties van bedreigde soorten te steunen. Nadat ik mijn doctoraal studie heb afgerond, ben ik van plan om mijn inspanningen, als bioloog op de Rio Abajo locatie, te vervolgen om zodoende de geliefde Puerto Ricaanse amazone te redden. Ons team is erg dankbaar voor de steun van de World Parrot Trust, maar heeft meer nodig om het onderzoek voort te zetten in de volgende twee broedseizoenen.

De terugkeer van een legendarische vogel

Na een verdwijning van bijna 200 jaar, zijn de eerste groenvleugel ara's vrijgelaten in Esteros del Ibera Corrientes, Argentinië.

Door Igor Berkunsky

De mens heeft historisch gezien de ara's vervolgd voor zijn gekleurde veren. In de provincie Corrientes in noordoost Argentinië waren er tenminste twee soorten ara's: de blauwkeel ara *Anodorhynchus glaucus*, die wereldwijd is uitgestorven, en de groenvleugel ara *Ara chloropterus*, die ook verdween uit het gebied. Deze ara's bevolkte bosachtige eilanden en moerasland, en palm en galerijbossen langs de rivieren.

Tegenwoordig bevindt de groenvleugel ara populatie zich 300km ten noorden van Corrientes, in Brazilië en noordelijk Paraguay. Hoewel de groenvleugel ara's wereldwijd op de rode lijst van IUCN staat als een soort van "weinig belang" is de soort aan het verdwijnen in een paar regio's. In Argentinië zijn er recente verhalen en ornithologische bevestigingen dat de soort is verdwenen uit het land, dus staat hij te boek als "kritisch bedreigde" soort op landelijk niveau.

De mogelijkheid om een legendarische vogel van de papegaaienwereld te herstellen

Er werd een uitwilderingsproject gestart met als doel het herstel van de groenvleugel ara in Corrientes. Het Ibera Natural Reserve beschermt een groot gebied van boscilanden om een stabiele populatie vogels te huisvesten, die een unieke gelegenheid biedt om deze soort te redden.

Bovendien heeft Ibera vele instituten en experts met ervaring te werken met het herstel van uitgestorven en bedreigde populaties zoals de grote miereneter, het pampahert en de halsbandpekari *Tayassu tajacu*. Een ander positieve ontwikkeling is de groei van ecotoerisme in Ibera, waar de aanwezigheid van deze vogels toeristen zal aantrekken, die bijdragen aan de ontwikkeling van lokale gemeenschappen. De culturele waarde van Corrientes biedt nog steeds in artistieke expressies en historische belangen zijn om die reden ook bewaard.

Van gevangenschap naar vrijheid in Ibera

Het project richt zich op het gebruik van gevangenschap groenvleugel ara's, die uit verschillende dierentuinen en opvangcentra in het land stammen. Uitgekozen vogels arriveren in "Aguará", een opvangfaciliteit van de staat in de provincie Corrientes, waar groepen individuele vogels worden samengebracht en alle gezondheidcontroles worden gedaan om ziektes, die na de vrijlating in het wild zich kunnen verspreiden.

Voor de vrijlating brengen de vogels verscheidene weken door in een gewenningsvolière in Cambyretá, het noordelijke deel van Ibera. In deze volière leren de ara's te eten van inheems fruit en hun vaardigheden te ontwikkelen voor re-integratie in het wild. De vogels worden uitgerust met kleine radiotransmitters waarmee we elke vogel kunnen volgen in het veld. Na hun vrijlating en als ze hun gebied uitbreiden, worden de vogels gevolgd door medewerkers om hun aanpassing aan de natuurlijke omgeving, reproductie en overleven op lange termijn te controleren.

De terugkeer van de groenvleugel ara is een samenwerking van meerdere instituten:

De **Conservation Land Trust** financiert het meest voor het project dankzij een donatie van een Europese filantroop, en brengt daarbij zijn eerdere ervaring in projecten voor herintroductie in het wild in Ibera. Beschermingswetenschappers van de **National Research Council (CONICET)** dragen bij met hun kennis van de ecologie van deze vogels en het herintroductie proces. De staat Corrientes, d.m.v. het **Natural Resources Agency**, zorgt voor de Aguará voorzieningen, waar de ara's worden gehouden voordat ze worden getransporteerd naar Ibera Reserve, waar de Parks en Reserves Agency het gezag voeren en de uitvoering van het project ter plaatse. Verscheidene ecologische parken, wildlife rescue centers en dierentuinen over het hele land verschaffen de ara's om te worden vrijgelaten. Beschermingsorganisaties zoals **Aves Argentinas** en de **World Parrot Trust** hebben het project vanaf het begin gesteund, door hun vaardigheden en ervaringen in de bescherming van bedreigde soorten te delen. Uiteindelijk helpen verschillende groepen vrijwilligers waaronder scouts, scholen en vogelclubs in verschillende stappen van het project zoals verzamelen van wilde vruchten, bouwen van nestboxen en controleren van vogels in het wild. D.m.v. dit initiatief herkrijgt Argentinië zijn eerste uitgestorven soort door ex-situ management van wild vogelspecimen, en zal doorgaan met het werk voor hun herstel d.m.v. intensief management.

Vertalingen © Ria Vonk